

Braille onderwijs visueel beperkte leerlingen in Am Timan, Tsjaad AANVRAAG 2026-28

DOEL

- Voortzetting van Braille onderwijs (lagere school) voor visueel gehandicapte kinderen in de provincie Salamat, om hen voor te bereiden op deelname in de maatschappij.
- Voortzetting van een “internaatje” voor 6 tot 10 visueel beperkte kinderen uit dorpen rondom Am Timan, zodat ze in die stad basisonderwijs kunnen volgen.

PROJECTHOUDER: Vicariat Apostolique de Mongo.

BENODIGD BEDRAG voor twee jaar: 19.545 €.

ACHTERGROND

Tsjaad is een van de armste landen in de Sahel. Het gemiddeld aantal jaren dat mensen onderwijs genieten is 2,4 jaar. De WHO schat dat 15% van de bevolking leeft met een handicap.

De Salamat is een afgelegen provincie in het zuidoosten van het land. In het regenseizoen zijn de onverharde wegen vrijwel onbegaanbaar en is het gebied afgesloten. Het is daardoor een van de meest achtergebleven gebieden in het toch al arme land.

Visuele beperkingen en blindheid komen relatief veel voor in Tsjaad. De overheid presteert slecht op het gebied van onderwijs in het algemeen en biedt geen onderwijs voor kinderen met een visuele beperking.

In 2022 heeft de onderwijzer Moussa Souleymane (zelf blind) een afdeling voor Braille onderwijs opgezet binnen het kader van een gewone lagere school in Am Timan, de Ecole Ridina. Hij deed dat met hulp van ouders, de directeur van de Ridina school en de onderwijsinspecteur van de provincie Salamat. Nu, in het vijfde schooljaar, zijn zestien blinde leerlingen, verdeeld over vijf klassen van het basisonderwijs. In oktober komt de laatste klas erbij. Behalve Moussa zijn er twee onderwijzeressen bij gekomen, die part-time werken.

PROJECT

Dit is pas de derde school voor visueel gehandicapte kinderen in heel Tsjaad. (De eerste staat in de hoofdstad Ndjamena, de tweede in Mongo. Daar ging Moussa naar school. Na zijn middelbare school wilde hij terug naar Am Timan, waar hij vandaan komt, om zijn blinde “broers en zussen” daar dezelfde kans te geven.) Voor de braille-klassen zijn twee lokalen ingericht in de openbare lagere school Ridina. De directeur van de Ridina school, Hassan Zaïd is een man met liefde voor zijn vak en hij is vanaf het begin enthousiast over het braille-onderwijs. Hij heeft Braille geleerd en springt soms in bij lessen.

Ondanks armoede en onzekerheid door oorlog in buurland Soedan hebben de ouders van zestien visueel gehandicapte leerlingen hun kind naar school gestuurd. De leerlingen in de braille-klassen doen het uitstekend. Dat is eigenlijk geen verrassing, want met 1 onderwijzer per 6 à 8 leerlingen krijgen ze veel aandacht. Vergelijk dat met andere lagere scholen in Tsjaad: daar zijn klassen van 80 leerlingen geen uitzondering. We hadden in 2025 weer de kans om lessen bij te wonen. De onderwijzers zijn echt goed en de sfeer in de klas is gedisciplineerd maar vrolijk.

Waar ouders en leerlingen ook heel blij mee zijn, is het feit dat de Braille-klassen onderdeel zijn van een “gewone” lagere school. Tijdens de pauzes doen de leerlingen mee met de andere kinderen, en ze kopen net als de anderen een gefrituurde patat of een zakje limonade. De ziende kinderen zijn eraan gewend geraakt dat blinde kinderen vrijwel alles kunnen en ze sluiten vriendschappen. Mensen in de wijk raken gewend aan de kinderen die met een stok of een begeleidend kind hun weg vinden.

Mariam luistert thuis in het internaat naar muziek.

INTERNAAT

Vier van de leerlingen komen van ver, uit de regio Haraze, tegen de grens met Soedan. Reizen tussen Haraze en Am Timan is gedurende een deel van het jaar vrijwel onmogelijk. Maar ook voor visueel gehandicapte kinderen die in dorpen dichterbij de stad wonen is het natuurlijk lastig om dagelijks naar school te komen. Daarom is sinds 2023 een huis gehuurd dat dienst doet als internaat. Daar verblijven nu zes leerlingen. Ze worden liefdevol verzorgd door een huismoeder, die kookt en wast en moedert. Het is in Tsjaad ook voor andere leerlingen heel gebruikelijk om in een internaat bij de school te wonen als het ouderlijk huis te ver weg is.

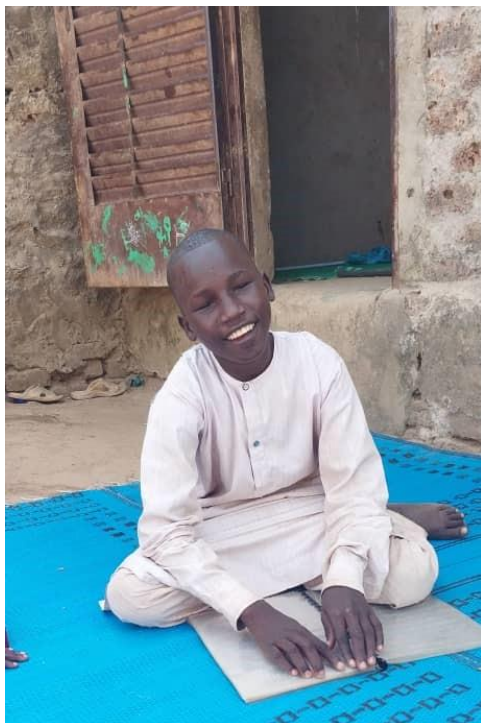
BEHEER EN ORGANISATIE

Om politieke redenen is het project in 2025 officieel overgenomen door het Bisdom Mongo. Dat geeft extra zekerheid, terwijl het eigenlijke beheer en de financiële verslaglegging nog steeds gedaan worden door de Mission Evangélique Contre la Lèpre (MECL), de lokale afdeling van de Leprazending. Toezicht op het onderwijs ligt bij de onderwijs inspecteur van de provincie Salamat. Bestuur en onderwijzers van de Ecole Braille de Mongo treden op als onderwijsadviseurs. De Ridinaschool heeft een ouderraad, waarvan ouders van de visueel gehandicapte kinderen lid zijn.

Schoolgeld van gehandicapten kinderen op openbare scholen wordt in Tsjaad in theorie door de staat betaald. De ouders van blinde kinderen hoeven geen schoolgeld te betalen. Maar omdat de staat in praktijk niets bijdraagt, moet het salaris van de onderwijzers van donateurs moet komen.

TOEKOMST

In 2027 zullen enkele blinde leerlingen klaar zijn met de basisschool. Een middelbare school speciaal voor visueel gehandicapte kinderen is er niet in Tsjaad. Maar kinderen kunnen wel naar een gewone middelbare school en zelf aantekeningen maken in Braille. Omdat leerlingen op middelbare scholen vrijwel nooit boeken hebben, is het gebruikelijk dat docenten lessen dicteren en leerlingen lessen en oefeningen zelf noteren. Wat dat betreft hebben blinde kinderen dan geen grote achterstand. Ze hebben juist een voorsprong door het goede onderwijs op hun lagere school. Onderwijzers Moussa en Mayane hebben op die manier ook, met gemak, hun middelbare school examen gehaald.

Huiswerk.

Les op school in gebruik blindenstok.

BEGROTING SCHOOLJAREN 2026-27 en 2027-28

	Fcfa x 1000	€	maanden	Tot Fcfa	Totaal €
ONDERWIJS					
Salarissen en premie					
Onderwijzer A	120	183	x 20	2.400.000	3.659
Onderwijzer B	90	137	20	1.800.000	2.744
Onderwijzer C	60	92	20	1.200.000	1.829
Bijlessen 's avonds	20	30	14	280.000	448
Premie directeur Ridinaschool	30	46	18	<u>540.000</u>	<u>823</u>
Subtotaal					9.503
Materiaal					
Prikkers, tabletten, cubaritmes	400	610	2	800.000	1.220
Papier etc	100	153	2	200.000	305
Blindenstokken	30	46	5	<u>150.000</u>	<u>229</u>
Subtotaal					1.754
INTERNAAT & KINDEREN					
Huur	30	46	24	720.000	1.098
Matten, muggennetten	100	153	2	200.000	305
Onderhoud huis	150	229	2	300.000	457
Maaltijden	80	122	18	1.440.000	2.195
Medicijnen	75	114	2	150.000	229
Kleding, schooltassen	100	153	2	200.000	305
Reiskosten kinderen	60	92	2	<u>120.000</u>	<u>183</u>
Subtotaal					4.772
Salarissen en premie					
huismoeder à	90		20	1.800.000	2.744
vergoeding hulp/boodschapper	10		18	180.000	288
bewaker regenseizoen/vakantie	30		8	<u>240.000</u>	<u>384</u>
subtotaal					3.416
TOTAAL voor TWEE JAAR					19.545 €

FINANCIERING

Bijdrage Ridinaschool: lokaal, communicatie met onderwijsinspectie.
 Bijdrage lokale ngo's: vervoer kinderen uit verste dorpen; bijdrage voedingsmiddelen.
 Denkend aan Tsjaad hoopt 19.545 € te vinden bij kringloopwinkels, fondsen en particulieren.

Huismoeder Fatou met twee leerlingen en haar eigen kind voor het internaat.